

Asia: VN/24895/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sähkön vähittäismyyntihintojen sääntelystä sähkön hintakriisin aikana ja Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vantaan Energia Sähköverkot Oy lausuu seuraavasti:

1. Sääntelyyn oikeuttavan sähkön määrän laskenta ja korjaukset (6–10 §)

Lakiesityksen 6–10 §:ssä ehdotettu vastuunjako, jossa verkonhaltija tai mittausalueen tasevastaava määrittäisi säänneltyyn hintaan oikeuttavan sähkön määrän sekä vastaisi mahdollisten virheiden korjauksista ja asiakasvalituksista, ei ole sähkömarkkinoiden prosessiarkkitehtuurin mukainen. Tehtävä kuuluu keskitetylle tiedonvaihtojärjestelmälle Datahubille, jonka rooli sähkömarkkinoilla on toimia valtakunnallisena yhdenmukaisten laskentojen ja tiedonvaihdon alustana.

Datahub käsittelee jo nyt kaikki sähkökäyttöpaikkojen keskeiset tiedot: kulutuksen, sopimukset, käyttöpaikkahistorian ja taseselvityksen. Sen keskeinen tehtävä on poistaa hajautettu laskenta ja estää rinnakkaisten järjestelmien syntyminen verkkoyhtiöihin. Keskitetty laskenta takaa tasapuolisen tulkinnan, vähentää virheiden riskiä ja estää sen, että lähes 80 verkkoyhtiötä loisi omat toisistaan poikkeavat ratkaisut. Tämä on myös sähkömarkkinoiden digitalisaatiota ohjaavan lainsäädännön peruslinjaus.

Näistä syistä säänneltyyn hintaan oikeuttavan sähkönmäärän laskenta sekä siihen liittyvä virheiden korjaaminen tulee toteuttaa Datahubissa. Verkonhaltijoiden tehtävänä tulee jatkossakin olla mittautiedon tuottaminen ja laadun varmistaminen, ei laskenta tai valitusten käsittely.

2. Pienten yritysten tilinpäätöstietojen vastaanottaminen (7 § 3 mom.)

Lakiesityksen 7 § 3 momentti velvoittaa verkkoyhtiöt vastaanottamaan ja käsittelemään pienten yritysten tilinpäätösasiakirjoja säännellyn hinnan soveltamista varten. Tämä tehtävä ei ole verkkoyhtiöiden lakisääteisten tehtävien tai osaamisen piirissä. Verkkoyhtiöt vastaavat verkon käytöstä, mittauksesta ja taseselvityksestä eivätkä toimi taloudellisten riskien arvioijina.

Yritysten kokoluokan ja taloudellisen kelpoisuuden arviointi on talous- ja tietopalvelualan erityisosaamista, jota tarjoavat esimerkiksi Suomen Asiakastieto ja Bisnode. Näillä toimijoilla on valmiit prosessit, kattavat rekisterit ja standardoidut menetelmät, joiden avulla yritysstatuksen määrittely voidaan tehdä yhdenmukaisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti. Verkkoyhtiöiden tehtäväksi ei tule asettaa arkaluonteisten tilinpäätöstietojen vastaanottamista tai säilyttämistä, sillä se loisi tarpeettomia tietoturva- ja tietosuojariskejä sekä merkittävää hallinnollista taakkaa.

Tämän vuoksi pienten yritysten taloudellinen arviointi tulee keskittää kaupallisille asiantuntijapalveluille, joiden tehtäväkenttään se luonnollisesti kuuluu.

Verkkoyhtiöiden rooli tulee rajata teknisiin lakisääteisiin velvoitteisiin.

3. Tietojärjestelmäkustannusten hallinta ja yhdenmukainen laatu

Lakiesityksen hajautettu toteutusmalli johtaisi siihen, että lähes 80 verkkoyhtiötä joutuisi toteuttamaan samat tietojärjestelmämuutokset erikseen. Tämä moninkertaistaisi kustannukset, loisi eritasoisia ratkaisuja ja lisäisi sekä virheiden että valvontatarpeen riskiä. Malli olisi vastoin sitä digitalisaatiolinjaa, jonka vuoksi Datahub on alun perin perustettu.

Datahub tarjoaa yhden toteutuksen, yhden tietomallin ja yhden palvelukyvyn koko toimialalle. Laskennan keskittäminen Datahubiin ja yritysarvioinnin toteuttaminen kaupallisilla toimijoilla varmistavat kustannustehokkuuden, ennustettavan laadun ja valtakunnallisen yhdenmukaisuuden. Keskitetty ratkaisu on huomattavasti parempi ja halvempi vaihtoehto kuin hajautettu toteutus verkkoyhtiöissä.

Yhteenveto

Lakiesityksen 6–10 § tehtävät sekä 7 § 3 momentin mukainen yritysarviointi tulee toteuttaa keskitetysti kahden periaatteen mukaisesti:

1. Kaikki laskenta-, virheenkorjaus- ja valitusprosessit keskitetään Datahubiin, joka on sähkömarkkinoiden virallinen ja lakisääteinen laskennan ja tiedonvaihdon alusta.
2. Yritysten taloudellinen arviointi keskitetään siihen erikoistuneille kaupallisille toimijoille, ei verkkoyhtiöille.

Nämä ratkaisut takaavat mielestämme teknisesti, taloudellisesti ja laadullisesti parhaimman lopputuloksen sekä varmistavat sähkömarkkinoiden prosessiarkkitehtuurin johdonmukaisuuden.

Paloposki Juho
Vantaan Energia Sähköverkot Oy

Hartikainen Janne
Vantaan Energia Sähköverkot Oy